چرا تیم‌های آسیایی در جام جهانی نتیجه نمی‌گیرند؟

هنوز چیزهای بزرگی کم دارند!

گزارش یک

محمد قراگزلو
خبرنگار

برای اولین بار در تاریخ جام‌جهانی ۹ تیم از قاره پهناور آسیا به مهمترین تورنمنت فوتبال جهان رسیدند. البته که استرالیا از حیث کنفدراسیون به آسیا الصاق شد اما جدا از نیوزیلند، به‌عنوان تنها نماینده اقیانوسیه قرار گرفت.
قاره آسیا قبل از این دو بار جام‌جهانی را میزبانی کرده بود. یک بار ۲۰۰۲ و بار دوم ۲۰۲۶ که در هیچ کدام از دفعات تعداد نمایندگان آسیا با وجود میزبان‌های آسیایی به این تعداد نزدیک نشد. به لطف ۴۸تیمی شدن تورنمنت، آسیا با ۹تیم وارد جام جهانی بزرگی شد که تصور می‌شد کشورهای کوچک صاحب فوتبال هم می‌توانند در حکم پدیده تا مراحل مهمی پیش بروند.
با برگزاری دور اول مسابقات گروهی این طور به نظر می‌رسید که آسیایی‌ها حرف‌هایی برای گفتن خواهند داشت چراکه غیر از اردن و ازبکستان تازه وارد بقیه شکست نخوردند و حتی کره جنوبی مقابل نماینده‌ای از اروپا پیروز شد. تساوی ژاپن مقابل هلند قدرتمند و امتیازی که عربستان از اروگوئه گرفت نیز پروسه تمجید از فوتبال آسیا و پیشبینی‌های مثبت را آغاز کرد و همه گفتند این بار آسیایی‌ها کار بزرگتری انجام خواهند داد اما نشد که نشد.
با پایان مرحله گروهی فقط ژاپن و استرالیا به مرحله حذفی رسیدند و ژاپن با قرعه‌ای سخت فقط یک گام پیش رفت و حذف شد.
سرنوشتی که با در نظر گرفتن پتانسیل‌های فنی استرالیا می‌توان پیش‌بینی کرد نصیب آنها نیز خواهد شد و اگر در یک‌شانزدهم اتفاق نیفتد در مرحله بعد نصیبش می‌شود.
فوتبال آسیا یک ناکامی دیگر را پشت سر گذاشت در حالی که ژاپن رویای قهرمانی در سر داشت، کره جنوبی به مراحل بالاتر فکر می‌کرد، عربستان و ایران دنبال صعود از مرحله گروهی بودند و حتی تازه واردهایی مثل ازبکستان و اردن می‌خواستند خودی نشان بدهند.
با وجود این سهم بیشتر این آسیایی‌ها حذف در همان مرحله گروهی بود که البته برای بیشترشان با حضور در رتبه آخر گروه و دریافت ۸ تا ۱۰گل و یک شکست مطلق رقم خورد.
حالا با در نظر گرفتن این ناکامی بزرگ سوال اینجاست که تا کی قرار است ناکامی نمایندگان این قاره ادامه داشته باشد و بالاخره فاصله موجود بین نمایندگان آسیا با قدرت‌های فوتبال چه زمانی کمتر خواهد شد؟
حذف بیشتر نمایندگان فوتبال آسیا در شرایطی اتفاق افتاد که از آن سو ۸تیم از ۹تیم آفریقا به مرحله بعد صعود کردند با اینکه تک‌تک کنار رفته - و احتمالاً می‌روند - باز این نکته مطرح شد که فوتبال آسیا از آفریقا هم عقب‌تر است و فعلاً نباید با تیم‌های اروپایی مقایسه‌شان کرد.
نمایش کنگو مقابل انگلیس یا آنچه سنگال در مصاف با بلژیک ارائه داد بار دیگر این نکته را ثابت کرد که فوتبال در آسیا از آفریقا عقب‌تر است و برای رسیدن به مراحل بالاتر در جام جهانی ابتدا این حریفان ظاهراً نزدیکتر را کنار بزنند و بعد دنبال نزدیک شدن به قدرت‌های درجه یک فوتبال جهان باشد.

> به لطف ۴۸تیمی شدن تورنمنت، آسیا با ۹تیم وارد جام جهانی بزرگی شد که تصور می‌شد کشورهای کوچک صاحب‌فوتبال هم می‌توانند در حکم پدیده تا مراحل مهمی پیش بروند

در عین حال به نظر می‌رسد فوتبال آسیا هنوز چیزهای زیادی از سطح اول فوتبال جهان کمتر دارد. مهمترین فاکتور باز هم به تفاوت فیزیکی و آمادگی جسمانی با زیکنان آسیایی نسبت به بازیکنان دیگر قاره‌ها برمی‌گردد. باید پذیرفت آسیایی‌ها از حیث فیزیکی و قوای جسمانی نسبت به آفریقایی‌ها ضعیف‌تر، نسبت به فوتبالیست‌های آمریکای جنوبی کندتر و در مقام مقایسه با اروپایی‌ها از هوش فوتبالی پایین‌تری برخوردارند.
اینها فاکتورهایی است که فاصله‌ها را ایجاد کرده و حتی با استخدام بهترین مربیان خارجی سطح اول فوتبال دنیا نیز نباید منتظر از بین رفتن این فواصل باشیم کمااینکه طی چهار دهه گذشته مربیان برگی مثل ماریو زاگالو و میروسلاو بلاژویچ به فوتبال قاره آمدند اما خبری از کامیابی در جام جهانی نبود.
فوتبال آسیا البته یک موفقیت بزرگ در جام جهانی ۲۰۰۲ به دست آورد که با اتفاقات مشکوک داوری همچنان زیر سؤال است تا جایی که آن جرقه و درخشش مقطعی نیز به حساب نمی‌آید و نوار ناکامی لاینقطع بوده است.
البته طی دو دوره اخیر جام جهانی تیم ملی ژاپن سعی کرده فاصله را کاهش داده و رقابتی نزدیک حتی با بزرگترین تیم‌های دنیا داشته باشد. آنها در بازی‌های دوستانه تیم‌های بزرگی را شکست دادند و در تورنمنت‌های اخیر بزرگانی مثل آلمان را از سر راه برداشتند اما همچنان برای بزرگی در جام جهانی چیزهایی کم دارند.
واقعیت این است که روند پیشرفت تیم‌های کوچک و توسعه فوتبال در آسیا جالب توجه است اما با وجود کاهش فاصله تیم‌های کوچک با قدرت‌های سنتی این قاره - متناسب با کاهش فاصله بین تیم‌های کم‌بنیه و قدرت‌های فوتبال جهان که در جام جهانی نمود یافت- اما باز هم شرایط برای بزرگی کردن در جام جهانی فراهم نیست. این واقعیتی است که فوتبال آسیا باید بپذیرد و همچنان دنبال راه‌هایی کاهش فاصله و رسیدن به فاکتورهایی باشد که کارهای بزرگی مثل حضور در نیمه نهایی جام جهانی را فراهم می‌کند. موفقیتی که مثلاً در دو دوره گذشته برای کشور کوچکی مثل کرواسی که جمعیت بسیار کمتری نسبت به قدرت‌های سنتی قاره آسیا دارد اتفاق افتاد آن هم با در نظر گرفتن اینکه نه لیگ قدرتمندی دارد نه باشگاه چندان بزرگ.

عکس: gettyimages

تیم ملی با این سرمربی محافظه‌کار هیچ آینده‌ای ندارد

رزاق‌نیا، قربانی حاج‌صفی

حمیدرضا عرب
خبرنگار

درکنار آنکه یک مربی باید در جام جهانی به فکر نتیجه و اعتبار هم باشد، می‌تواند از اندک فرصت‌ها برای ساختن آینده فوتبال ملی نیز بهره بگیرد. کمااینکه در گذشته مربیانی همچون کی‌روش و برانکو برای تیم ملی چنین کردند. بسیاری از ستاره‌های امروز فوتبال جهان، اولین تجربه بزرگ خود را در همین رقابت‌ها به دست آورده‌اند. تجربه‌ای که شاید در ابتدا فقط چند دقیقه بوده، اما همان چند دقیقه مسیر یک نسل را تغییر داده است. درست به همین دلیل، یکی از مهم‌ترین نقدها به تصمیم‌های امیر قلعه‌نویی در جام جهانی، بازی ندادن به امیرمحمد رزاق‌نیا است یا حتی حذف امیرحسین محمودی.
رزاق‌نیا به عنوان جوان‌ترین بازیکن تاریخ فوتبال ایران در جام جهانی در فهرست نهایی قرار گرفت، اما این رکورد فقط روی کاغذ ثبت شد. او حتی یک دقیقه هم فرصت حضور در میدان پیدا نکرد. این در حالی بود که پیش از جام جهانی، قلعه‌نویی در دیدارهای تدارکاتی به این بازیکن اعتماد کرده بود و بسیاری تصور می‌کردند او حداقل در یکی از مسابقات دقایقی برای تیم ملی بازی خواهد کرد. اما چنین اتفاقی رخ نداد. در مقابل سرمربی تیم ملی ترجیح داد از بازیکنان باتجربه‌ای مانند احسان حاج‌صفی استفاده کند. بازیکنی که بدون تردید سال‌ها برای فوتبال ایران زحمت کشیده، اما حضورش در جام جهانی دیگر کمکی به آینده تیم ملی نمی‌کرد. دقایقی که به حاج‌صفی رسید، می‌توانست به رزاق‌نیا برسد تا این بازیکن کسب تجربه کند و به کار آینده بیاید. آخر بازی دادن به حاج‌صفی پیر چه سودی برای فوتبال ملی داشت؟!
تصمیم سرمربی تیم ملی نمادی از نگاه محافظه‌کارانه شخص قلعه‌نویی است. نگاهی که در سال‌های اخیر کمتر به بازیکنان جوان میدان داده و همواره ترجیح داده از چهره‌های باتجربه استفاده کند. در حالی که فوتبال ایران بیش از هر زمان دیگری به پوست‌اندازی نیاز دارد، ترس از ریسک کردن باعث شده فرصت‌های ارزشمند یکی پس از دیگری از دست بروند. جام جهانی بهترین فرصت برای آماده کردن نسل بعدی تیم ملی بود. حتی اگر رزاق‌نیا فقط ۱۰ یا ۱۵دقیقه بازی می‌کرد، همان تجربه می‌توانست در آینده به سود فوتبال ایران تمام شود.
یادمان نمی‌رود که بازیکنانی همچون آندو، شجاعی، نکونام و خیلی های دیگر از همین جام جهانی به فوتبال دنیا معرفی شدند اما قلعه‌نویی رکورددار معرفی نکردن ستاره به فوتبال جهان در میان مربیان ایرانی حاضر درجام جهانی لقب گرفته است.
اکنون صحبت از جوان‌گرایی برای جام ملت‌های آسیا مطرح می‌شود، اما عملکرد قلعه‌نویی، تردیدهای زیادی ایجاد کرده است. وقتی در بزرگ‌ترین فرصت ممکن، جوان‌ترین بازیکن تیم حتی یک دقیقه هم بازی نمی‌کند، چگونه می‌توان به اجرای واقعی پروژه جوان‌گرایی امیدوار بود؟
ساختن آینده فوتبال فقط با دعوت از بازیکنان جوان به اردوها محقق نمی‌شود. بازیکن جوان زمانی رشد می‌کند که در میدان مسابقه قرار بگیرد، اشتباه کند، تجربه بیاموزد و اعتماد سرمربی را احساس کند. رزاق‌نیا این فرصت را نداشت و فوتبال ایران نیز از تجربه‌اندوزی یکی از استعدادهایش محروم شد.
شاید نتیجه این تصمیم امروز دیده نشود، اما چند سال بعد، وقتی تیم ملی همچنان با کمبود بازیکنان آماده در برخی پست‌ها روبه‌رو باشد، ارزش همان دقایقی که می‌توانست به رزاق‌نیا تعلق بگیرد، بیشتر از همیشه احساس خواهد شد.
جام جهانی تمام شد، اما فرصتی که از یک استعداد جوان گرفته شد، دیگر به سادگی تکرار نخواهد شد و سرمربی تیم ملی نشان داد در این زمینه یکی از ترسوترین مربیان تاریخ فوتبال ایران در همه ادوار جام جهانی است.

ناکامی به روایت آمار و ارقام

یوزها شکست نخوردند اما از معرکه عقب ماندند

سوژه

حامد حسینی
خبرنگار

مروری بر شاخص‌های فنی سه دیدار تیم ملی در جام جهانی ۲۰۲۶ نشان می‌دهد ایران در فاز دفاعی عملکرد قابل قبولی داشت، اما ضعف در استفاده از موقعیت‌های گلزنی، مهم‌ترین دلیل حذف شاگردان قلعه‌نویی از رقابت‌ها بود.

شروع امیدوارکننده فرصت‌هایی که کامل نشد

تیم ملی ایران جام جهانی را با تساوی برابر نیوزیلند آغاز کرد؛ مسابقه‌ای که از نظر آماری، نمایش ایران امیدوارکننده بود. شاگردان امیر قلعه‌نویی اگرچه مالکیت توپ کمتری نسبت به حریف داشتند، اما در خلق موقعیت هجومی عملکرد بهتری از خود نشان دادند. ایران با ثبت شوت‌های بیشتر و امید گل بالاتر، بارها تا آستانه باز کردن دروازه نیوزیلند پیش رفت، اما دقت پایین در ضربات آخر باعث شد تنها یک امتیاز از این مسابقه به دست بیاورد.
آمار این دیدار نشان می‌دهد تیم ملی توانایی رسیدن به موقعیت را داشت، اما در مهم‌ترین بخش یعنی تبدیل فرصت‌ها به گل، نتوانست برتری خود را به نتیجه تبدیل کند.

دیوار دفاعی مقابل بلژیک

دومین بازی، سخت‌ترین آزمون ایران در مرحله گروهی بود. بلژیک بیشتر زمان مسابقه توپ را در اختیار داشت و از نظر مالکیت، تعداد پاس و شوت برتری محسوسی نسبت به ایران ثبت کرد، اما نظم دفاعی تیم ملی اجازه نداد این برتری به پیروزی تبدیل شود. ایران با وجود تحمل فشار زیاد، ساختار دفاعی خود را حفظ کرد و با بسته نگه داشتن دروازه، یک امتیاز ارزشمند گرفت. این مسابقه نشان داد تیم ملی در فاز دفاعی توان رقابت با تیم‌های بزرگ را دارد، اما از نظر حفظ توپ و ایجاد موقعیت هنوز با تیم‌های سطح اول جهان فاصله دارد.

آخرین فرصت؛ امتیازی که کافی نبود

دیدار برابر مصر حکم فینال گروه را داشت. ایران برای افزایش شانس صعود، به پیروزی نیاز داشت اما مسابقه با تساوی به پایان رسید.
از نظر آماری، دو تیم شرایط نسبتاً برابری داشتند و اختلاف چشمگیری در مالکیت یا تعداد موقعیت‌ها دیده نمی‌شد، اما بار دیگر مشکل همیشگی ایران یعنی بهره‌برداری از فرصت‌ها تکرار شد.
در مسابقه‌ای که هر گل می‌توانست سرنوشت تیم ملی را تغییر دهد، شاگردان قلعه‌نویی نتوانستند از موقعیت‌های خود بهترین استفاده را ببرند و در نهایت با سومین تساوی متوالی، از رسیدن به مرحله حذفی بازماندند.

دفاع قابل قبول، حمله کم‌اثر

نگاهی به آمار سه مسابقه نشان می‌دهد ایران از نظر ساختار دفاعی یکی از منظم‌ترین تیم‌های آسیایی جام بود. تنها سه گل خورده در سه مسابقه، حاصل عملکرد مناسب خط دفاع و دروازه‌بان تیم ملی بود. با این حال، در شاخص‌های هجومی مانند تبدیل شوت به گل، دقت ضربات نهایی و استفاده از موقعیت‌های خطرناک، ایران از تیم‌هایی مانند ژاپن و استرالیا عقب ماند؛ تیم‌هایی که با فرصت‌های کمتر، بازدهی بیشتری در گلزنی داشتند و همین تفاوت، مسیر صعود آنها را هموار کرد.

سه مساوی، یک درس بزرگ

تیم ملی ایران جام جهانی ۲۰۲۶ را بدون شکست به پایان رساند، اما این آمار مثبت برای صعود کافی نبود. فوتبال امروز بیش از هر زمان دیگری به کارایی هجومی وابسته است و ارزش یک پیروزی، بسیار بیشتر از چند تساوی است. آمار سه مسابقه نشان می‌دهد ایران در سازماندهی دفاعی، انسجام تیمی و کنترل حریف عملکرد قابل قبولی داشت، اما ناتوانی در تبدیل برتری‌های مقطعی به گل، مهم‌ترین عامل حذف تیم ملی بود؛ موضوعی که اگر برای دوره بعدی جام جهانی برطرف نشود، ممکن است دوباره به بزرگ‌ترین مانع موفقیت فوتبال ایران تبدیل شود.

روی خط جام جهانی

کمیته ویژه برای اصلاح ساختار فوتبال کره

پارک جی سونگ تز می‌دهد

وزارت فرهنگ، ورزش و گردشگری کره جنوبی در پی عملکرد ضعیف تیم ملی فوتبال این کشور در جام جهانی ۲۰۲۶، از تشکیل کمیته‌ای ویژه برای اصلاح ساختار فوتبال کره خبر داد؛ کمیته‌ای که ریاست مشترک آن را پارک جی‌سونگ، اسطوره فوتبال کره جنوبی و بازیکن اسبق منچستریونایتد انگلیس، برعهده خواهد داشت. این کمیته که با عنوان «کمیته نوآوری فوتبال کره» (K-Football Innovation Committee) فعالیت خود را آغاز کرده، با هدف بررسی مشکلات موجود و ارائه راهکارهای اساسی برای بازسازی فوتبال این کشور تشکیل شده است. تصمیم به راه‌اندازی این کمیته پس از موج گسترده انتقادات و نارضایتی افکار عمومی از عملکرد تیم ملی کره جنوبی در جام جهانی ۲۰۲۶ اتخاذ شده است. مقام‌های ورزشی کره جنوبی معتقدند ناکامی در این رقابت‌ها زنگ خطری برای فوتبال این کشور بوده و به همین دلیل، اصلاحات گسترده در بخش‌های فنی، مدیریتی و توسعه فوتبال پایه در دستور کار قرار گرفته است.
پارک جی‌سونگ که یکی از پرافتخارترین فوتبالیست‌های تاریخ کره جنوبی و آسیا محسوب می‌شود، قرار است در کنار دیگر اعضای این کمیته، برنامه‌ای جامع برای بازگرداندن فوتبال کره جنوبی به مسیر موفقیت تدوین و اجرا کند؛ برنامه‌ای که هدف آن ارتقای سطح فنی فوتبال این کشور و جلوگیری از تکرار نتایج ضعیف در رقابت‌های بزرگ بین‌المللی خواهد بود.

علاقه فوق ستاره به اسلام

رونالدو بسم الله گفت؟

اقدام رونالدو پیش از زدن ضربه پنالتی برابر کرواسی در شبکه‌های اجتماعی جلب توجه کرده است. پرتغال با کمک رونالدو و گلی که او به ثمر رساند دوبریک کرواسی را در مرحله یک‌شانزدهم نهایی جام جهانی برد و کنار زد. رونالدو گلش را از روی نقطه پنالتی به ثمر رساند. جدا از شکستن طلسم گلزنی در یک بازی حذفی جام های جهانی، چیزی که توجه بینندگان تلویزیونی و خصوصاً مسلمان را جلب کرده، ذکر گفتن او پیش از زدن ضربه پنالتی بود. کاربران شبکه‌های اجتماعی با انتشار فیلمی گفته‌اند رونالدو پیش از گل اول تیمش «بسم‌الله» گفته. آنها عنوان کرده‌اند این برای اولین‌بار نیست که رونالدو اقدام به این کار می‌کند و در تیم النصر نیز این کار را کرده. ماه قبل سعد السبیعی، یکی از مدیران سابق باشگاه النصر، در حساب کاربری‌اش در ایکس نوشته: «پیش از آخرین بازی مقابل ضمک، رونالدو همراه بازیکنان نماز خواند و تلاش کرد در رکوع و سجود از آنها تقلید کند.» ولید عبدالله، دروازه‌بان سابق النصر، در اظهاراتی گفته بود: «رونالدو قبلاً از مربی خواسته بود هنگام شنیدن اذان، تمرین را متوقف کند و علاوه بر آن، همیشه بازیکنان را به نماز تشویق می‌کند.» هر چند برخی دیگر از کاربران معتقدند او پرتغالی به خودش می‌گفته: «ضربه خوبی بزن».

آمار زشت از جام ۲۳

رشد عجیب شعارهای نژادپرستانه

سرویس حفاظت از شبکه‌های اجتماعی فیفا در طول مرحله گروهی جام جهانی ۲۰۲۶، ۸۹هزار پست توهین‌آمیز را در شبکه‌های اجتماعی شناسایی کرده است که ۱۱درصد آنها (حدود ۹,۷۹۰ پست) حاوی محتوای نژادپرستانه بوده است.
فیفا اعلام کرد که سرویس حفاظت از شبکه‌های اجتماعی این سازمان، ۸۹هزار پست توهین‌آمیز در شبکه‌های اجتماعی شناسایی کرده که ۱۱درصد از آنها از نوع نژادپرستانه بوده است.
فیفا اعلام کرد: بیش از ۶میلیون پست و نظر تحلیل شد و ۲۲۵هزار مورد برای بررسی انسانی ارسال شد که منجر به شناسایی ۸۹هزار پست توهین‌آمیز شد.
توهین‌های شناسایی شده توسط سرویس حفاظت از شبکه‌های اجتماعی، نسبت به مرحله مشابه در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر، ۳درصد افزایش داشته است. سرویس فیفا در این دوره، ۶میلیون پست را در طول مرحله گروهی تحلیل کرده است که ۳۳درصد بیشتر از مرحله مشابه در جام جهانی ۲۰۲۲ است. فیفا تأکید کرده است که هرگونه رفتار نژادپرستانه با مجازات‌های سخت و بدون هیچ‌گونه تسامح روبرو خواهد شد و این در چهارچوب سیاست «عدم تسامح مطلق» است که این نهاد در قبال موضوع نژادپرستی آن را دنبال می‌کند.

نگرانی‌های انگلیس برای بازی مکزیک

بازیکنان با گوشگیر بخوابند

در آستانه دیدار مرحله یک‌هشتم نهایی جام جهانی ۲۰۲۶، تیم ملی انگلیس با نظر توماس توخل تصمیم گرفته است سفر خود به مکزیکوسیتی را تا آخرین زمان ممکن به تعویق بیندازد و تمریناتش را در کمپ اصلی خود در کانزاس‌سیتی ادامه دهد. یکی از مهم‌ترین دلایل این تصمیم، نگرانی از جاسوسی تاکتیکی است. رسانه‌های انگلیسی گزارش داده‌اند که فدراسیون فوتبال انگلیس برای جلوگیری از فیلمبرداری غیرمجاز از تمرینات، تدابیر امنیتی گسترده‌ای در محل اردو اجرا کرده است؛ از جمله حضور نیروهای پلیس، محدودیت دسترسی به زمین تمرین و استفاده از سامانه‌های مقابله با پهپادها. این حساسیت پس از چند پرونده اخیر جاسوسی در فوتبال، از جمله استفاده از پهپاد برای زیر نظر گرفتن تمرینات تیم‌ها، افزایش یافته است.